

K O L F B A L

In een t.v. uitzending over Nederland I op 3 december 1976 werd de aandacht gevestigd op een tak van sport die in Nederland praktisch is uitgestorven en alleen nog beoefend wordt in de kop van Noord-Holland, West-Friesland. Deze sport is het kolfbal.

Het kolfbal is in Waalwijk zeer populair geweest.

In "Het nieuwe Brabant" onder het hoofdstuk Brabantse Volksgebruiken haalt Drs. H. Mandos rond de eeuwwisseling de beroemde Waalwijkse kolfbaan aan, zeker al twee eeuwen oud. De kolfbaan was gevestigd bij de kinderen van Ree in de Stationsstraat.

Op 26 september 1887 werd daar ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van de kolfbaan een groot kolfbaanconcours georganiseerd. Ongeveer 5 jaren later werd het kolven nieuw leven ingeblazen. De Waalwijkse kolfbaan kreeg op 27 februari 1892 een nieuw bestuur, bestaande uit:

C.G. de Greeff, president, F.W. van Liempt, vice-president, J.A. van Bokhoven, eerste secretaris, J.J. van Dooren, tweede secretaris en Jac. Gragtman, penningmeester.

De kolfbaan was toen gevestigd bij café H.N. Besier, over de spoorlijn, nu het pand St. Antoniusstraat 14. Er werd een nieuwe kolfbaan gebouwd die op 3 juli 1892 feestelijk ingebruik werd genomen.

Op bijgaande tekening is de ligging van deze kolfbaan aangegeven. Toch kon de nieuwe kolfbaan de achteruitgang van het spel niet meer stuiten en geruisloos is het kolfspel uit Waalwijk verdwenen. Het kolfspel werd gespeeld op een harde, effen vloer van 15 tot 30 meter lengte. Aan het einde van de baan werden 2 palen (stukken) in de grond gezet. De speler had 1 of 2 ballen en een korte steel om ze weg te slaan. De kunst was de beide palen door slagen (trekken) te raken en de bal bij op- en terugslag het eerst aan het uiteinde (rabat) te brengen.

De ballen werden gemaakt van sajete, ineengewerkt met zeer fijn koperdraad en overtrokken met leer of zijde.

J.M. Vugts.

